

REPUBLIKA E SHQIPERISE
BASHKIA LEZHE

V.N.M.

**Objekti: "RIKONSTRUKSION I KANALIT UJITES DEGA KRYESORE KOTERR -
KAKARRIQ, BASHKIA LEZHË".**

Projektues:

B.O.E "SIRE-ALB" SHPK & "ENGINEERING CONSULTING GROUP" sh.p.k.

1.1 PERSHKRIMI I PROJEKTIT

Ky vleresim i ndikimit ne mjedis do te paraqese nje informacion te shkurter te projektit qe do te realizohet, ndikimet pozitive dhe negative ne mjedis dhe masat qe investitori do te marre per zbatimin e kriterëve te nevojshme per mbrotjen dhe menaxhimin sa me racional te mjedisit.

Theksojme se shume nga vleresimet e detajuara te ndikimeve te mjedisit mbeshteten ne informacionet inxhinierike qe duhet te merren parasysht. Vleresimi identifikon ne menyre te qarte si perfitimet pozitive edhe negative dhe percakton "rezultate te pergjithshme" per secilen prej tyre. Vleresimi identifikon nese ndikimet jane mesatare te pranueshme, te rendesishme, te terthorte apo te drejtperdrejta.

Objekti i kesaj hyrje - permbledhje per Vleresimin e Ndikimit ne Mjedis te ndertimit te objektit ne studim:

- Te minimizojë streset ne mjedis dhe ne radhe te pare ne elementet prioritare si ruajtja e tokes, kontrolli i zhurmave, dhe ruajtja e cilesise se ujit dhe ajerit.
- Te ruaje ose rehabilitoje mjedisin natyror permes elementeve te reja te nderhyrjes pozitive, punimeve te vecanta ne kuader te projektit ose paralel me te, te cilet sigurojne vijueshmerine e qendrueshme te mjedist biologjik duke perfshire faunen dhe floren ne mjediset perreth zones se marre ne konsiderate.

Projekti ne vleresim do te lidhet me Punimet rehabilituese ne kanalet ujitesore kryesore pergjate Lezhes, perkatesisht ne keto zona me degezime dhe gjatesi si me poshte:

- Dega kryesore Koterr – Kakarriq veshje e re 5.075 km

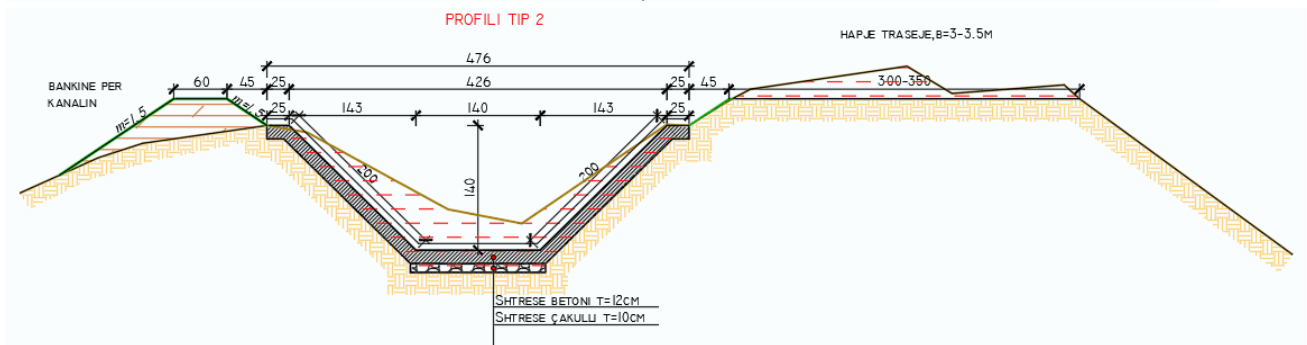
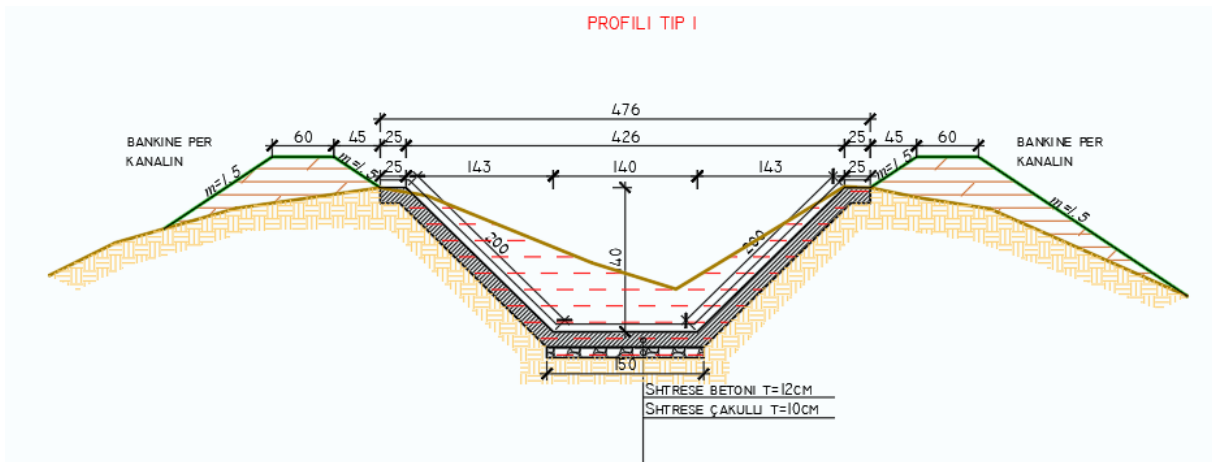
Ne gjithe gjatesite e kanaleve per degezimet perkatese te permendura me siper do te behet pastrimi nga bimesia dhe shkurret. Aty ku eshte e nevojshme eshte parashikuar germim ose mbushje per sistemim te seksionit terthor tip.

Veshja e kanaleve eshte parashikuar te realizohet me nje shtrese Cakulli $t=10\text{cm}$ (baza e kanalit) dhe veshje me beton C20/25 $t=12\text{cm}$.

Mbushjet me dhe per bankina do te behen me shtresa cdo 15 cm duke e ngjeshur me tokmak Veshjet e betonit do te behen me kampata me gjatesi $L= 3\text{ ml}$, te ndara me fuga me gjeresi 2 cm. Fugat do te mbushen me llac-cimento.

Betonimi i cdo kampate behet pa nderprerje me beton C20/25.

Projekti parashikon rehabilitimin e veprave te artit ekzistues (ne rastet kur paraqitet e nevojshme), si dhe ndertimin e veprave te reja.

Koordinatat e kanalit e jepen me poshte:

Koordinatat UTM:

Fillimi

E 383368.041

N 4641115.442

Fundi

E 382909.097

N 4638585.407

1.2 KUADRI LIGJOR DHE ADMINISTRATIV

Procesi i hartimit të Vleresimit të Ndikimit në Mjedis (VNM), ndihmon në përmirësimin e çdo lloj projekti në respektimin dhe mbrojtjen maksimale të mjedisit të zonës ku ai zbatohet.

Qëllimi i VNM-se është që të sigurojë që mjedisi në zonën ku zbatohet projekti do të konsiderohet i lidhur me gjithë çështjet e tjera të rëndësishme, në çdo etapë të tij.

Ky raport është hartuar bazuar në legjislacionin mjedisor në fuqi dhe ka për qëllim të identifikojë, parashikojë dhe vlerësojë gjithë ndikimet e mundshme në mënyrë sistematike, të kuptueshme dhe objektive.

VNM-ja është vlerësimi mjedisor në një proces vlerësimesh (të mjedisit, planifikimit hapësinor, ndërtimit, etj.) që eventualisht mund të finalizohet me Lejen e Zhvillimit.

Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis në fakt i përgjigjet në thelb katër pyetjeve kyç:

- A. Si do të ishte mjedisi pa projektin?** (për shembull Studimet Baze). Kjo do të identifikojë dhe përshkruajë gjendjen aktuale të burimeve dhe karakteristikat ekzistuese në mjedisin që mund të ndikohet nga projekti dhe se si këto do të zhvillohen në mungesë të projektit.
- B. Çfarë do t'i ndodhë në mjedisit, si pasojë e projektit?** (për shembull Parashikimi). Kjo do të përshkruajë mjedisin siç është pa projektin dhe se si ai do të ndryshojë si pasojë e projektit në aspektin e burimeve mjedisore apo njerezve (receptoret) që janë të ndikuar, natyrën dhe shkallën e ndryshimit, shtrirjen e tij gjeografike dhe kohore.
- C. A përben kjo një shqetësim?** (për shembull Vlerësimi) Parashikimi i ndikimit nuk është i mjaftueshëm.
- D. Nëse është i rëndësishëm a mund të bëjmë ndonjë gjë në lidhje me të?** (për shembull Zbutja). Në fund, është e rëndësishme të kuptohet se, në qoftë se ndikimi është i rëndësishëm, mund të bëhet diçka për të shmangur, reduktuar, korrigjuar apo kompensuar për të. Zhvilluesi i projektit mund t'i përfshijë këto masa zbutëse në propozimet e projektit dhe autoriteti kompetent mund t'i përfshijë kërkesat përkatëse në kushtet e lejes së dhënë.

Ne menyre qe autoritetet kompetente dhe palet e jashtme te interesuara te vendosin nese projekti duhet te vazhdoje, eshte thelbesore qe informacioni mjedisor i dhene nga zhvilluesi ne Raportin e VNM-se, t'i pergjigjet ne menyre teqarte pyetjeve te mesiperme. Qellimi i studimeve te VNM eshte qe te gjeneroje dhe paraqese kete informacion nemenyre te qarte, koherente dhe te sakte.

Idea e VNM-se eshte te siguroje informacion per vendim marresit dhe publikun mbi pasojat mjedisore te zhvillimeve te reja te propozuara. Per me teper ideja eshte qe te promovohet zhvillimi qe respekton mjedisin permes identifikimit te masave te duhura forcuese dhe zbutese.

Objektivi kryesor i VNM-se eshte te identifikojte ndikimet e mundshme negative mjedisore te projekteve te reja te zhvillimit. Brenda ketij qellimi, procesi i VNM-se kerkon qe:

- te konsiderohen alternativat per vendndodhjen dhe ndikimet mjedisore shoqeruese;
- te permiresohet plani mjedisor i propozimit;
- te sigurohet qe burimet jane perdorur si duhet dhe ne menyre efiçente;
- te identifikohen masat e duhura per zbutjen e ndikimeve te mundshme te propozimit;
- te vendosen kushtet per ndertimin; dhe
- te ndihmohet vendim marrja dhe informimi i publikut.

Procedura e VNM-se perfshin:

- a. procesin paraprak te VNM-se;
- b. procesin e thelluar te VNM-se.

Agjencia Kombetare e Mjedisit (AKM) shyrton kerkesat per vleresimin e ndikimit ne mjedis dhe ne fund te seciles procedure, paraprake apo te thelluar te VNM-se, merr Vendimin per VNM-ne paraprake, ndersa per VNM-ne e thelluar pergatit Deklaraten Mjedisore me rekomandimet perkatese dhe i'a degon Ministrise.

Ne perfundim vendim marrja konsiston ne:

- Vendim - leshuar nga AKM-ja ne perfundim te procedures paraprake te VNM- se
- Deklarate Mjedisore - leshuar nga Ministri ne perfundim te procedures se thelluar te VNM-se

Vendimi

Vendimi i AKM-se ne fund te procedures Paraprake te VNM-se percakton nese nje projekt i listuar ne Shtojcen II te Ligjit per Vleresimin e Ndikimit ne Mjedis, ne fuqi, duhet apo jo t'i nenshtrohet procedures se thelluar te VNM-se. Nese AKM-ja vendos se projekti nuk duhet t'i nenshtrohet procedures se thelluar te VNM-se, ne vendimin e saj percakton arsyet dhe konsideratat kryesore ku eshte mbeshtetur mendimi, mendimin e institucioneve te konsultuara, pershkrimin sipas rastit, te masave kryesore qe duhen marre per te shmangur, reduktuar dhe nese eshte e mundur per te korrigjuar ndikimet negative te mundshme ne mjedis.

Deklarata Mjedisore

Rezultati perfundimtar i procedures se thelluar te VNM-se, eshte Deklarata Mjedisore, e cila mund te permbaje refuzimin ose miratimin me rekomandime per Autoritetin e Planifikimit per te vazhduar procesin ne baze te kushteve te specifikuara mjedisore.

Deklarata mjedisore sherben si dokument orientues per Autoritetin e Planifikimit dhe/ose çdo autoritet pergjegjes ne procesin e vendim marrjes, per nje leje zhvillimi apo per nje leje te caktuar per miratimin e nje projekti te listuar ne Shtojcat 1 dhe 2 te ligjit per Vleresimin e Ndikimit ne Mjedis, ne fuqi.

Dokument i baze ku mbeshtetet procesi i VNM-se, eshte raporti i vleresimit te ndikimit ne mjedis, i cili ne varesi te ndikimeve te mundshme te projektit mund te jete:

- a. raport paraprak i VNM-se per projektet e shtojces II te ligjit nr. 10440, date 07.07.2011'Per vleresimin e ndikimit ne mjedis' te ndryshuar;
- b. raport i thelluar i VNM-se per projektet e shtojces I te ligjit nr. 10440, date 07.07.2011'Per vleresimin e ndikimit ne mjedis' te ndryshuar.

Baza ligjore

1. Ligji nr. 10431, date 09.06.2011 'Per mbrojtjen e mjedisit', te ndryshuar;
2. Ligji nr. 10440, date 07.07.2011 'Per vleresimin e ndikimit ne mjedis', te ndryshuar;
3. Ligji nr.10006, date 23.10.2008 "Per mbrojtjen e faunes se eger"
4. Ligji nr. 8906, date 6.6.2002 "Per zonat e mbrojtura" ndryshuar me ligjin, Nr.9868, date 4.2.2008 "Per disa shtesa dhe ndryshime ne ligjin nr.8906 date 6.6.2002 "Per zonat e mbrojtura"
5. Ligi nr.10 253, date 11.3.2010 "Per gjuetine"
6. Ligji Nr. 9533, date 15.5.2006 Per disa ndryshime ne Ligjin Nr. 9385, date 4.5.2005 "Per pyjet dhe sherbimin pyjor"
7. Ligji Nr. 9791, date 23.7.2007 Per disa ndryshime ne Ligjin Nr. 9385, date 4.5.2005 "Per pyjet dhe sherbimin pyjor"
8. Ligji Nr. 15/2012, Per disa ndryshime dhe shtesa ne Ligjin Nr. 9385, date 4.5.2005 "Per pyjet dhe sherbimin pyjor"
9. Ligji Nr. 36/2013, Per disa ndryshime dhe shtesa ne Ligjin Nr. 9385, date 4.5.2005 "Per pyjet dhe sherbimin pyjor"
10. Ligji Nr. 38/2013 Per disa ndryshime ne Ligjin Nr. 9693, date 19.03.2007 "Per fondin kullosor te ndryshuar"
11. Ligji Nr. 9385, date 4.5.2005 "Per pyjet dhe sherbimin pyjor"
12. Ligji nr. 68/2014 "Per disa shtesa dhe ndryshime ne ligjin nr. 9587, date 20.7.2006, "Per mbrojtjen e biodiversitetit", te ndryshuar.
13. Ligji nr. 162/2014 "Per mbrojtjen e cilesise se ajrit ne mjedis"
14. VKM nr. 686, date 29.07.2015 'Per miratimin e rregullave, te pergjegjesive e te afateve perzhvillimin e procedures se vleresimit te ndikimit ne mjedis(VNM) dhe procedures se transferimit te vendimit dhe deklaratesmjedisore';

15. VKM nr. 247, date 30.04.2014 "Per percaktimin e rregullave, te kerkesave e te procedurave per informimin dhe perfshirjen e publikut ne vendimmarrjen mjedisore"
16. Ligji nr. 10 463, date 22.9. 2011"Per menaxhimin e integruar te mbetjeve", te ndryshuar;
17. VKM nr. 575 date 24.06.2015 "Per miratimin e kerkesave per menaxhimin e mbetjeve inerte"
18. VKM nr.175, date 19.1.2011 "Per miratimin e strategjise kombetare te menaxhimit te mbetjeve dhe te planit kombetar te menaxhimit te mbetjeve"
19. VKM nr. 371, date 11.06.2014 "Per percaktimin e rregullave per dorezimin e mbetjeve te rrezikshme dhe miratimin e dokumentit te dorezimit te mbetjeve te rrezikshme"
20. VKM nr. 418, date 25.06.2014 "Per grumbullimin e diferencuar te mbetjeve ne burim"
21. VKM nr. 229, date 23. 04. 2014 "Per miratimin e rregullave per transferimin e mbetjeve jo te rrezikshme dhe te dokumentit te transferimit te mbetjeve jo te rrezikshme"
22. VKM nr.519, date 30.6.2010 "Parqet Natyror Rajonal"
23. Vendim Nr. 22, date 9.1.2008 "Per caktimin e procedurave dhe te kriterereve te administrimit te pyllit komunal"
24. Vendim Nr. 1354, date 10.10.2008 "Per rregullat dhe procedurat qe ndiqen per heqjen, shtimin dhe ndryshimin e destinacionit te fondit kullosor"
25. Vendim Nr. 396, date 21.06.2006 "Per kriteret e transferimit dhe te perdorimit te pyjeve nga njesite e qeverisjes vendore"
26. VKM nr.897. date 21.2.2011 "Miratimi i Rregullave per Shpalljen e Zonave te Vecanta te Ruajtjes"
27. VKM nr. 532, date 05.10.2000 "Per miratimin e studimit "Strategjia dhe Plani i veprimit per biodiversitetin"
28. VKM nr. 676, date 20.12.2002 "Per shpalljen zone e mbrojtur te monumenteve te natyres shqiptare"

29. VKM nr. 594, date 10.09.2014 "Per miratimin e Strategjise Kombetare per cilesine e ajrit te mjedisit"
30. Vendimi Nr. 435, date 12.9.2002 "Per miratimin e normave te shkarkimeve ne ajer ne Republiken e Shqiperise"
31. VKM nr 352, date 29.04.2015. "Per vleresimin e cilesise se ajrit te mjedisit dhe kerkesat per disa ndotes ne lidhje me te".

Objekt i ligjit per Vleresimin e Ndikimit ne Mjedis, eshte percaktimi i kerkesave, pergjegjesive, rregullave dhe procedurave per vleresimin e ndikimeve te rendesishme negative mjedisore te projekteve te propozuara, private ose publike.

Sipas ligjit Per Mbrojtjen e Mjedisit, vleresimi i ndikimit ne mjedis i nje projekti te propozuar zhvillimi eshte vleresimi i ndikimeve te rendesishme, te mundshme te asaj veprimtarie ne mjedis.

Gjate procesit te vleresimit te ndikimit ne mjedis, kryhen identifikimi, pershkrimi dhe vleresimi ne menyren e duhur i ndikimit ne mjedis te nje veprimtarie, duke percaktuar efektet e mundshme te drejtperdrejta dhe jo te drejtperdrejta mbi token, ujin, detin, ajrin, pyjet, klimen, shendetin e njeriut, floren dhe faunen, peizazhin natyror, pasurite materiale, trashegimine kulturore, duke pasur parasysh lidhjet e tyre te ndersjella.

Vleresimi i ndikimit ne mjedis zbaton parimin e parandalimit qe ne fazen e hershme te planifikimit te projektit, me qellim shmangien apo minimizimin e efekteve negative ne mjedis, permes harmonizimit dhe pershtatjes se saj me kapacitetin bartes te mjedisit.

Vleresimi i ndikimit ne mjedis kryhet nga zhvilluesi, si pjese e pergatitjeve per planifikimin e nje projekti zhvillimi dhe para kerkimit te lejeve perkatese te zhvillimit.

Ligji per Vleresimin e Ndikimit ne Mjedis, dhe aktet nenligjore qe rrjedhin prej tij, te perafuara plotesisht me Direktiven e bashkimit Evropian per Vleresimin e Ndikimit ne Mjedis ka per qellim te siguroje nje nivel te larte te mbrojtjes se mjedisit, permes parandalimit, minimizimit dhe kompensimit te demeve ne mjedis, nga projekte te propozuara para miratimit te tyre per zhvillim dhe garantimin e nje procesi te hapur

vendimmarrjeje, gjate identifikimit, pershkrimet dhe vleresimit te ndikimeve negative ne mjedis, ne menyren dhe kohen e duhur si dhe perfshirjen e te gjitha paleve te interesuara ne te.

Ky ligj zbatohet per projektet e propozuara, private apo publike, te cilat mund te shkaktojne ndikime te rendesishme negative, te drejtperdrejta ose jo, ne mjedis, si pasoje e madhesise, natyres apo vendndodhjes se tyre.

Kerkesa te pergjithshme per vleresimin e ndikimit ne mjedis te nje projekti:

- Vleresimi i ndikimit ne mjedis perfshin percaktimin, pershkrimin dhe vleresimin e ndikimeve te pritshme te drejtperdrejta e jo te drejtperdrejta mjedisore te zbatimit apo moszbatimit te projektit.
- Ndikimet mjedisore te projektit vleresohen ne lidhje me gjendjen e mjedisit ne territorin e prekur ne kohen e paraqitjes se raportit perkates per vleresimin e ndikimit ne mjedis te projektit.
- Vleresimi i ndikimit ne mjedis perfshin pergatitjen, zbatimin, funksionimin dhe mbylljen e tij, sipas rastit, edhe pasojat e mbylljes se veprimtarise, dhe dekontaminimin/pastrimin apo rikthimin e zones ne gjendjen e meparshme, nese nje detyrim i tille parashikohet me ligj. Vleresimi perfshin, sipas rastit, si funksionimin normal, ashtu edhe mundesine per aksidente.
- Vleresimi i projektit perfshin, gjithashtu, propozimin e masave te nevojshme per parandalimin, reduktimin, zbutjen, minimizimin e ndikimeve te tilla ose rritjen e ndikimeve pozitive mbi mjedisin, gjate zbatimit te projektit, perfshire edhe vleresimin e efekteve te pritshme te masave te propozuara.

Aspektet me te rendesishme te procesit paraprak te VNM-se, jane konsultimet me palet e tjera dhe vendimi nese kerkohet nje VNM e thelluar.

VNM paraprak eshte faza e pare e procesit te VNM. Sipas Nenit 8 te ligjit te VNM qellimi i VNM Paraprak eshte te identifikojte propozimet qe kerkojne VNM te thelluar. VNM Paraprak perjashton nga procesi ato propozime (shumicen) qe nuk kane ndikime te rendesishme, ose pak, ndikime lehtesisht te kontrollueshme, dhe per te cilat VNM eshte e panevojshme. Ne vijim, Tabelat dhe Listat e Kontrollit do te ndihmojne ne procesin i cili vendos nese kerkohet VNM per nje projekt te vecante ose tip projekti.

Tre fazat kryesore e VNM Paraprak jane:

- **Paraqitja e kërkeses** dhe dokumentacionit shoqerues nga zhvilluesi ne Ministrine e Mjedisit, kontrolli administrativ paraprak i aplikimit nga Ministria e Mjedisit dhe percjellja e tyre nga Ministria ne Agjencine Kombetare te Mjedisit (AKM);
- Kontrolli teknik **paraprak** i bere nga AKM dhe **konsultimi** i AKM **me insitucionet e tjera** dhe **publikimi** i aplikimit;
- AKM njofton per **vendimin e marre**, nese projekti eshte apo jo e nevojshme ti nenshtrohet procedures se thelluar te VNM, Ministrine e Mjedisit (MM) dhe palet e perfshira ne proces, dhe publikon vendimin ne faqen e internetit te AKM.

Konventat dhe marrveshjet nderkombetare ne lidhje me procesin e VNM-se

Direktiva e Këshillit të BE-së 97/11/EC e cila modifikoi Direktivën 85/337/EEC mbi Vlerësimin e Disa Projekteve Publike e Private, parashikon qe autoritetet kompetente të shteteve anëtare të kërkojnë kryerjen e një vlerësimi të ndikimitmjedisor (VNM) për projektet që mund te rezultojne me ndikim domethënës në mjedis. VNM duhet të pergatitet para miratimit të projektit, në mënyrë që vendimi për miratim të marre paraysh ndikimet e mundshme të projektit në mjedis. Direktiva paraqet një listë të projekteve që kërkojnë studimin e VNM në të tëra rastet (Shtojca 1) dhe një listë të projekteve që mund të kërkojnë një studim të permbledhur VNM (Shtojca 2), në varësi të një vlerësimi per ndikimet e mundshme qe mund te rezultojne nga projekti i propozuar apo te kriterëve kufizuese, të vendosura nga secili shtet anëtar. Propozimi aktual konsiderohet si një projekt i Shtojcës 2.

Direktiva kërkon që “VNM të identifikojë, përshkruajë e vlerësojë në mënyrën e duhur ndikimet e drejtpërdrejta e indirekte të një projekti per:

- Qëniet njerëzore, floren dhe faunen;
- Token, ujin, klimen dhe peizazhin;
- Asetet materiale te trashëgimia kulturore; dhe
- Ndërveprimin midis faktorëve të lartpërmendur.

Informacioni tjetër qe percaktohet ne direktive qe duhet te përfshihen në studimin e VNM-se jepet në Shtojcën IV të Direktivës 97/11/EC dhe ajo përfshin:

- një përshkrim të projektit;
- një përvijim të alternativave kryesore të vendodhjes dhe te teknologjise te marra ne shqyrtim per projektin e propozuar;

- një përshkrim të aspekteve të mjedisit që mund të ndikohen me shume nga projekti e që lidhen me popullsinë, florën, faunën, tokën, ujin, faktorët klimatik, asetet materiale, pejsazhin e raportin reciprok mes faktorëve të lartpërmendur;
- një përshkrim të ndikimeve domethënëse të projektit që dalin në pah nga ekzistenca e vetë projektit, shfrytëzimi i burimeve natyrore, cilrimi/shkarkimi i lëndëve ndotëse, krijimi i zhurmave dhe trajtimi i mbetjeve;
- një përshkrim i masave të parashikuara për parandalimin, uljen dhe aty ku është e mundur, mënjanimin e efekteve të dëmshme në mjedis; dhe
- një përmbledhje jo-teknike e informacionit të siguruar.

Direktiva 97/11/EC (amenduar nga Direktiva 2003/35/EC pas nënshkrimit të Konventës së Aarhus nga Komuniteti, më 25 Qershor 1998, mbi pjesëmarrjen e publikut në vendim-marrje dhe akses në vendosjen e drejtësisë në çështjet mjedisore) gjithashtu parashikon konsultimin me publikun, në fazën e propozimit e mbledhjes së informacionit, për t'i dhënë publikut të interesuar mundësinë për të shprehur mendimin e tyre para marrjes së vendimit lidhur me zhvillimin e propozuar.

Shqiperia eshte anetare dhe ndjek detyrimet e konventave te meposhtme nderkombetare:

- Konventa e Bernit (CH) “Per mbrojtjen e flores dhe faunes se eger dhe mjedisin e saj natyror ne Evrope.”, miratuar me ane te ligjit nr 8690, me 2 Mars 1998;
- Konventa e Barcelones “Per mbrojtjen e mjedisit detar dhe ujqor te Mesdheut” dhe protokollet e saj;
- Konventa e Bonit “Mbi mbrojtjen e faunes se eger shtegtare”;
- Konventa e Vienes “Mbi kontrollin e kalimit kufitar te mbetjeve te rrezikshme dhe asgjesimin e tyre”, miratuar me ane te ligjit nr. 8216, me 13 Prill 1997;
- Konventa e Vienes “Per mbrojtjen e shtreses se Ozonit” dhe protokollit i Montrealit “Mbi substancat qe demtojne shtresen e Ozonit”;
- Konventa e Aarhusit “Mbi te drejten e publikut per t’u informuar, per pjesemarrje ne vendim-marrje dhe e drejta per t’iu drejtuar organeve te drejtesise per çështjet mjedisore”, miratuar me ligjin nr. 8672, me 26 Tetor 2000;
- Konventa “Vleresimi i Ndikimit ne Mjedis ne kuadrin Nderkombetar”. Hyr ne fuqi ne 4 Tetor 1991;
- Konventa e Kombeve te Bashkuara mbi Ndryshimet Klimatike, Tetor 1994;

- Konventa e Kombeve të Bashkuara mbi Biodiversitetin, Janar 1994;
- Kombet e Bashkuara “Konventa kundër zgjerimit të shkretëtirave në vendet e thata, veçanërisht në Afrikë”. Hyrja në fuqi më 27 Prill 2000.

2. PËRSHKRIMI I MBULESËS BIMORE TË SIPËRFAQES KU PROPOZOHET TË ZBATOHET PROJEKTI

Bimesia – speciet floristike

Në zonën e shfrytëzimit nuk ka ndonjë lloj ose specie flore apo faune që mbrohet me status të veçantë. Zona është e mbuluar në përgjithësi me barishte, shkurre mesdhetare dhe nga bimesi e lartë. Në kanal, i cili vlen të përmendet që ka qene ekzistues dhe tashmë do të bëhet vetëm pastrimi i gjithë gjatësisë së kanalit nga barerat dhe shkurret që nuk lejojnë kalimin e ujit për në destinacion.

Nga ana tjetër, uji i cili do të kalojë në kanal, vadiet përdoret për agrikulturat e kultivuara nga banorët e zonës dhe është thelbësor për rritjen e tyre.

Flora dhe Fauna

Pjesa më e madhe e zonës mbulohet nga tokat bujqësore të cilat janë kryesisht të mbjella me bimësi shumëvjeçare, kryesisht leguminoze, si jonxhë (*Medicago sativa*) që përdoren për kullotje. Vende-vende gjenden bimë gjembore, rodhe, ferra dhe kompozite të cilat nuk hahen nga bagëtitë, si *Rubus ulmifolius*, *Inula (Ditrichia) viscosa*, *Datum stramonium*, etj. Bimët kryesore që përbëjnë këtë bimësi shkurre janë lloje të ndryshme dushqet (*Quercus sp.div*), shqopa (*Erica arborea*), shkoza (*Carpinus orientalis*), lofatra (*Cercis siliquastrum*), frashëri (*Fraxinus spp*), murrizi (*Crataegus spp*). Kati shkurre dominohet nga *Ruscus aculeatus* (Fam. Asparagaceae). Ky tip vegjetationi përfaqëson një stad të degraduar të Dushkajave mesdhetare (*Qercetalia-Ilicis*) dhe vlerat e saj natyrore në këtë këndvështrim janë të ulta deri në mesatare. Kati barishtor dominohet nga graminoret dhe leguminozet, por vende-vende takohen edhe shafrani i vjeshtës (*Colchicum autumnale*) i Fam. Colchicaceae, ciklamina (*Cyclamen persicum*) dhe primula (*Primula spp*) të fam. Primulaceae, manushaqja (*Vjola spp*) e Fam. Violaceae. Në shpatë më të eroduar takohet me dendur gjineshtra (*Spartium junceum*) i Fam. Leguminoseae dhe trëndafili i gurit (*Cistus incanus*) i Fam. Cistaceae. Bimët kryesore bregujore përgjatë kanaleve të ujit janë kashta e rrogosit (*Typha*)

latifolia) dhe kallami (*Phragmites australis*), shumë mirë i shprehur ky tip vejetacioni përgjatë

Fauna

Fauna e zonës në studim dominohet nga llojet e lidhur me mjediset agrare dhe qendrat e banuara, ku dominojnë llojet e mjediseve të hapura dhe sinanthrope. Shpendët dominohen nga lloje të shumtë harabelorësh (harabeli i shtëpisë, avdosat, gardelinat, mëllënja, grifsha, trishtilat, cerlat dhe cerlonjtë), të lidhur me mjediset e hapura dhe shkurretat e druret e pakte që takohen brenda dhe në afërsi të zonës ku do të vendoset inceneratori i Tiranës. Afërsia e saj me landfillin ekzistues e bën këtë zonë të frekuentuar nga një numër shpendësh omnivorë, ku dominojnë serrat (*Corvus corone*, *Corvus cornix*). Gjitarët e mëdhenj mungojnë në zonë, ndërsa nga gjitarët e vegjël dominojnë brejtësit, si minjtë e gjirizave (*Rattus rattus*, *R. norvegicus*), minjtë e shtëpisë (*Mus musculus*) dhe minjtë e pyllit (*Apodemus sylvaticus*), dhe hundëgjatët dhëmbëbardhë (*Crocidura suaveolens*, *C. leucodon*). Të gjitha këto përbëjnë një ushqim të preferuar për nuselalen (*Mustela nivalis*) dhe dhelprën (*Vulpes vulpes*) që vizitojnë zonën herë pas here duke u strehuar në mjediset shkurre që ndodhen në afërsi të zonës. Mbi zonë fluturojnë për gjueti edhe shpendët rrëmbenjës të ditës dhe natës si huta (*Buteo buteo*), skifteri kthetrazi (*Falco tinnunculus*), kukuvajka (*Athene noctua*). Prania e ujëmbledhësave me ujë në afërsi të zonës së studimit bëjnë të mundur takimin e disa llojeve amfibësh, reptilësh, shpendësh dhe gjitarësh të lidhur me mjedisin ujorë, ndër të cilat veçojmë, bretkocat e gjelbra (*Pelophylax ridibundus* dhe *P. shqipericus*), bretkocën e drurëve (*Hyla arborea*), gjarprinjtë e ujit (*Natrix natrix* dhe *N. tessellata*).

Zonat e mbrojtura

Ne Shqipëri, Zonat e Mbrojtura janë të konsideruara si pjesë/sipërfaqe e tokës dhe/ose ujit, detare/bregdetare, të destinuara kryesisht për konservimin e biodiversitetit, burimet natyrore dhe kulturore që shoqërojnë ato dhe që janë të menaxhuara në mënyrë të ligjshme dhe/ose në mënyrë të tjera efektive. Rrjeti i zonave të mbrojtura është bazuar në kategoritë e menaxhimit të IUCN dhe sistemi i ndërtuar për këto qëllime është në përputhje me sistemin ndërkombëtar IUCN. Të gjashtë kategoritë e sistemit janë ekuivalente, të barabarta dhe të rëndësishme dhe ato përfshijnë të gjitha nivelet e ndërhyrjes njëzëre, të pranueshme për kategoritë respektive. Krijimi i Zonave të Mbrojtura ka filluar që në vitin 1940. Në 1981, për herë të parë, asetë të rralla natyrore u vendosën në mbrojtjen shtetërore duke shpallur si Monumente të Natyrës pyjet me vlerë shkencore, biologjike, historike dhe didaktike.

Zonat e mbrojtura

Territori ne studim nuk eshte i perfshire as ne menyre te drejtperdrejte, as ne menyre indirekte ne zone te mbrojtur si:

- a) rezerve strikte natyrore/rezervat shkencor/ (Kategoria I);
- b) park kombetar (Kategoria II);
- c) monument natyror (kategoria III); 17
- ç) rezervat natyror i menaxhuar/zone e menaxhimit te habitateve dhellojeve (Kategoria(IV);
- d) peisazh i mbrojtur (Kategoria V);
- dh) zone e mbrojtur e burimeve te menaxhuara/zone e mbrojtur meperdorim te shumefishte (Kategoria VI).

Territori ne studim ku do te realizohet projekti nuk eshte i perfshire ne zone buferike, te cilat ruhen ne perputhje me legjislacionin e Mjedisit ne fuqi dhe ne perputhje me politikat dhe planet qe aplikon MTM.

Zona ne studim nuk bene pjese ne zonat e mbrojtura me interes nderkombetar, ku mund te permendim konventen e Ramsarit, konventa boterore e trashegimise, etj. Sic mund te shihet dhe nga harta e meposhtmes ne nje distance te larget ndodhet nje monument natyre por qe nuk cenohet nga aktiviteti ne zhvillim.

Fig: Zonat e mbrojtura ne lidhje aktivitetin

3.1. Klima

Karakteristikat hidrologjike te nje rajoni percaktohen ne nje shkalle te madhe prej topografise, gjeologjise dhe kryesisht prej klimes se tij. Topografia eshte e rendesishme per shkak te ndikimit te saj mbi rreshjet, mbi zhvillimin e liqeneve dhe zonave kenetore dhe mbi intensitetin e rrjedhjes. Gjeologjia ndikon gjithashtu mbi topografine dhe gjithashtu jep informacion mbi zonen e ujrave nentokesore ku uji leviz ngadale mbi akuiferin drejt lumit apo detit. Klima e nje zone, qe shpjegon kushtet e motit ne kete zone si mesatare gjate nje periudhe te gjate kohe, varet nga pozicioni gjeografik i saj ne siperfaqen e tokes.

Faktoret meteorologjik jane rrezatimi diellor, temperatura, presioni atmosferik, lageshtia dhe era. Rendesia e ketyre qendron ne faktin qe ato ndikojne drejte per se drejti mbi perseritjen dhe ndryshueshmerise se rreshjeve, avullimit dhe traspirimit.

3.2 RREZATIMI DIELLOR

Rrezatimi diellor është burimi kryesor i energjisë, përcakton motin dhe klimën. Transmetimi i energjisë drejt tokës ndodh nepermjet rrezatimit, përcjellshmerise dhe konveksionit. Për të dhënat e këtij treguesi për mungesë stacionesh të tjera i kemi referuar të dhënat e Atlasit Klimatik të Republikës së Shqipërisë (Tiranë 1988). Në vlerat e këtij treguesi rol të rëndësishëm luan pozicioni topografik, të hapur në drejtim të perëndimit, si dhe konfiguracioni i relievit. (Referuar Atlasit Klimatik të R.Shqipërisë 1988, për periudhën (1956-1980).

Ne zonen në studim ditët me të gjata me diell vërehen në korrik dhe jo në Qershor kur është koha me të gjatë astronomike.

Oret me diell në gjatë muajve të vitit janë paraqitur në tabelën e mëposhteme.

Tabela 1: Oret me diell gjatë muajve të vitit

Stacion	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Vjetore
Lezhe	311.8	296.1	333	328.7	351.8	348.3	367.8	369.1	350.8	356.5	337.3	333.3	408.5

3.3 TEMPERATURA

Temperatura përcaktohet si mase e nxehtesise se ndjeshshme, dhe është shumë e rëndësishme sepse ndikon në madhësinë intesitetin e avullimit, transpirimit, në boreshkrijën si dhe mbi formën e rreshjeve. Vrojtimi i temperaturës bëhet me anë të termometrave normal, maksimal dhe minimal. Temperatura minimale gjatë ditës ndodh zakonisht para lindjes së diellit ndërsa ajo maksimale $\frac{1}{2}$ deri në 3 ore pasi dielli të ketë arritur lartësinë maksimale. Termat që lidhen me temperaturë dhe që përdoren shpesh në hidrologji janë: temperaturë mesatare ditore, temperaturë mesatare mujore si dhe temperaturë mesatare vjetore.

Temperatura peson ndryshime në hapsirë edhe me lartësinë, megjithatë kushtet mesatare duhet të përcaktohen në një kohë dhe në një vend të caktuar.

Siç e përmendëm dhe më sipër, pozicioni gjeografik dhe format e ndryshme të relievit reflektohen ndjeshëm në kushtet klimatike të zonës, dhe sidomos në vlerat e temperaturave të ajrit. Një përfytyrim të përgjithshëm të regjimit termik të një zone jep shqyrtimi i vlerave mesatare vjetore të temperaturës.

Keto janë vlera mesatare të nxjerra nga një seri e gjatë vrojtimesh (30, 40 vjet) të pranuar nga Organizata Botërore e Meteorologjisë referuar literaturës (Remenieras.R, Hidrologji del'Engineur, Eurolles, Paris Temperatura e ajrit regjistrohet nga termometra të futurit në kuti të pajisur me grila. Ndryshimi i temperaturave gjatë ditës varion nga minimumi i cili matet rreth kohës kur lind dielli në

maximum në $\frac{1}{2}$ deri në 3 ore pas zentit të kohës pas së cilës afrohet mbremja.

Për vetë pozicionin gjeografik me dalje të gjera në det dhe të relievit në përgjithësi të ulët, Lezha ka klimë të butë mbizotëruese të tipit mesdhetar, ajo karakterizohet nga vëra e nxehtë dhe e thatë, dimër i butë dhe i lagësht në pjesën e ulët dhe qytet, ndërsa dimër të ftohtë në zonën malore. Temperatura mesatare vjetore për rrethin 15° , mesatarja e Janarit 7° , ndërsa mesatarja e Korrikut plus $24^{\circ}C - 25^{\circ}C$. Në Lezhë temperatura max e regjistruar është $39^{\circ}C$ (me 18.07.1973) dhe temperatura minimale e regjistruar ka arritur në $-100^{\circ}C$ (me 24.01.1963). Bie mesatarisht 1700 mm rreshje në vit.

3.4 LAGESHTIA E AJRIT

Avujt e ujit ndodhen ne atmosfere deri ne lartesine 6000m mbi toke.Lageshtia percakton pikerisht sasine e ketyre avujve ne ajer.Ne nje perzierje gazesh, secili gaz ushtron nje presion te pjesshem te pavarur prej atij te gazeve te tjere.Presioni i ushtruar prej avujve te ujit quhet presion i avujve.Presioni qe ushtrohet nga avujt e ujit ne nje hapsire te ngopur quhet presion i avujve te ngopur ne nje temperature te dhene.Diferenca ndermjet presionit te avujve te ngopur dhe presionit aktual nje nje temperature te caktuar quhet deficit I ngopjes dhe tregon sasine e avujve te ujit per ta sjelle masen e ajrit ne kushtet e ngopjes.

Raporti mes tensionit te avujve te ujit faktit ne atmosphere dhe dhe tensioni I avujve te ngopur ne te njejten temperature quhet lageshti relative e shprehur ne perqindje. Per matjen e klageshtise se ajrit perdoret nje instrument qe quhet psikometer I cili perbehet prej 2 termometrash:nje termometer I mbeshtjelle me nje pece te laget, I cili mat temperature e ajrit te lagur dhe nje temometer I zakonshem qe mat temperature e ajrit te thate domethene temperature e zakoshme.

Nisur nga keto te dhena per percaktimin e presionit actual perdoret formula:

$$e = e_s - 0.00066P(t_a - t_w)(1 + t_w/873)$$

e -presioni aktual i avujve ne mb

e_s - presioni I avujve te ngopur ne qe i korrespondon temperatures se ajrit te laget

P -presioni atmosferik ne mb t_a- temperature e termometrit te thate ne ° C t_w- temperature e termometrit ° C

3.5 RESHJET ATMOSFERIKE

3.5.1 Te pergjithshme

Investigimi i rreshjeve te dendura eshte thelbesor per te percaktuar intensitetin klimatik dhe probabilitetin per stuhite. Eshte e dobishme te nxirret piku i shkarkimit me nje probabilitet te caktuar tejkalimi. Kjo nevojitet per hartimin e projektit te:

- Urave
- Tombinove
- Kanaleve anesore
- Sistemit te drenazhit per trupin e rruges.

Klima e Shqiperise ne pergjithesi eshte mesdhetare me nje nderthurje te klimes kontinentale ne

rajonet malore ne pjesen veriore, qendrore dhe jugore te vendit. Vendi kombinon rrafshinen bregdetare ne perendim me malet shume te larte. Pika me e larte eshte 2751 m ne kufirin me Maqedonine, ndersa shume prej maleve kalojne 2000 m lartesi ne pjesen veriore, qendrore dhe jugore te vendit. Shiu shoqerohet kryesisht me erera nga jug-perendimi dhe bie sipas pengesave

qe has. Kjo shkakton nje varietet te klimes dhe modele te rreshjeve ne varesi te rajoneve te vendit, sic tregohen edhe nga vlerat e mbledhura gjate 30 viteve veshgimi te vazhdueshem ne stacione te ndryshme:

Sasia mesatare vjetore e rreshjeve eshte rreth 1485 mm; te dhenat sezonale jane shume konsistente, me korrikun, nganjehere edhe gushti, si muajt me te thate dhe nentori, dhe

nganjehere edhe dhjetori si muajt me te lagesht.

Rainfall data of some meteorological stations

Station	Above sea level	Mean annual rainfall	Totals				Daily maximum
			XII-II	III-V	VI-III	IX-XI	
	m	mm	mm	mm	mm	mm	mm/24 hours
Mediterranean-atlantic zone:							
Durres	9	1040,9	377,7	207,9	82,0	373,3	104,0
Vlora	13	1047,6	432,7	183,9	61,3	369,7	82,2
Himara	3	1555,3	705,3	272,0	51,2	526,8	350,0
Mediterranean-continental zone:							
Puka	864	2054,0	679,7	424,1	231,3	718,9	156,3
Peshkopi	625	946,0	302,6	214,8	125,8	302,8	70,0
Voskopoje	1248	900,5	296,3	199,5	105,8	298,9	66,0
Transitive zone:							
Shkodra	26	1707,4	573,7	340,3	127,2	666,2	195,4
Tirana	121	1189,5	382,4	282,6	129,6	394,9	237,4
Permet	190	1259,0	513,6	229,3	94,4	421,7	117,0

Tabela 2: Rreshjet mesatare dhe sezonale vjetore dhe maksimumi ditor per stacione Metereologjike

Rreshjet vjetore luhaten ndermjet 1000 dhe 2000 mm per vit, me vlera me te medha ne zonat

malore. Vlerat tregojne se pavaresisht ndryshimit te zonave, sasia mesatare vjetore e rreshjeve eshte e larte.

Nje harte e shperndarjes zonale te dendesise se rreshjeve gjate 24 oreve me probabilitet 1% jepet ne figuren e mepostme.

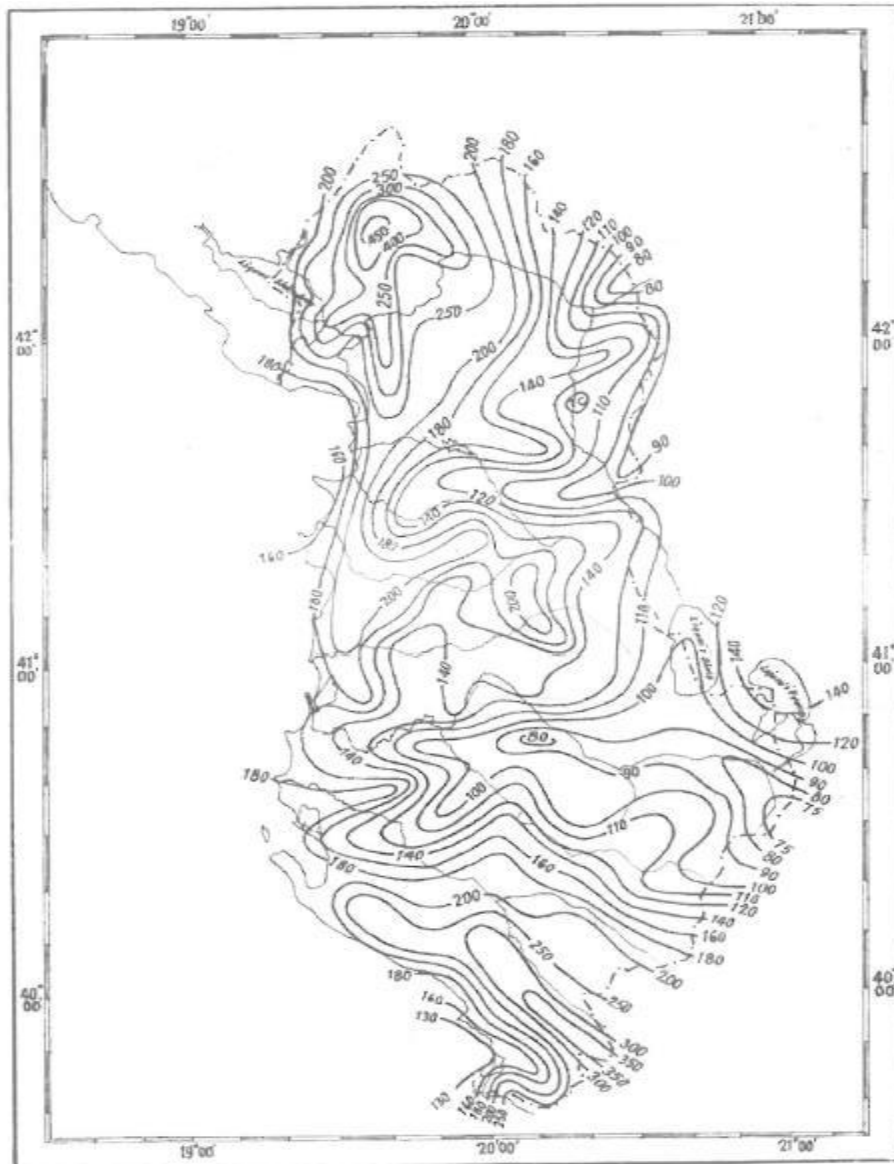

Figura 2: Shperndarja zonale e rreshjeve ditore neper Shqiperi

3.6 ERA

Era percaktohet si levizje horizontale e ajrit, ndersa levizja vertikale quhet rryme ajri. Karakteristikat kryesore te eres jane drejtimi dhe shpejtesia.

Shpejtesia e eres matet me anemometer ne lartesi te ndryshme dhe mund te shprehet ne m/s, m/ore, km/s etj.

Shpejtesia e eres matet me ane te instrumentave qe quhen anemometra. Per shkak te ferkimit me siperfaqen e tokes mbi te cilen fryn era shpejtesia e saj peson nje zvogelim ne lidhje me lartesine.

Duke u bazuar ne ne matje te shpejtesise se eres ne lartesi te ndryshme eshte percaktuar nje lidhje empirike qe jep lidhjen ndermjet shpertesise se eres dhe lartesine:

$$(u/u_0) = (z/z_0)^{0.15}$$

- u_0 eshte shpejtesia e eres ne anemometer ne lartesine z_0
- u eshte shpejtesia e eres ne lartesine z

Nisur nga te dhenat e Insitutit Hidrometeorologjik konkretisht ne Literaturen (Klima e

Shqiperise Era tab.3) marrim keto te dhena sa i perket rastisjeve shumevjeqare te shpejtesise se eres sipas ketyre se eres sipas ketyre drejtime

Shpejtesia e eres

Minimumi: 0.16 m/sek, Maksimumi: 10.51 m/sek, Mesatarja: 4.27 m/sek

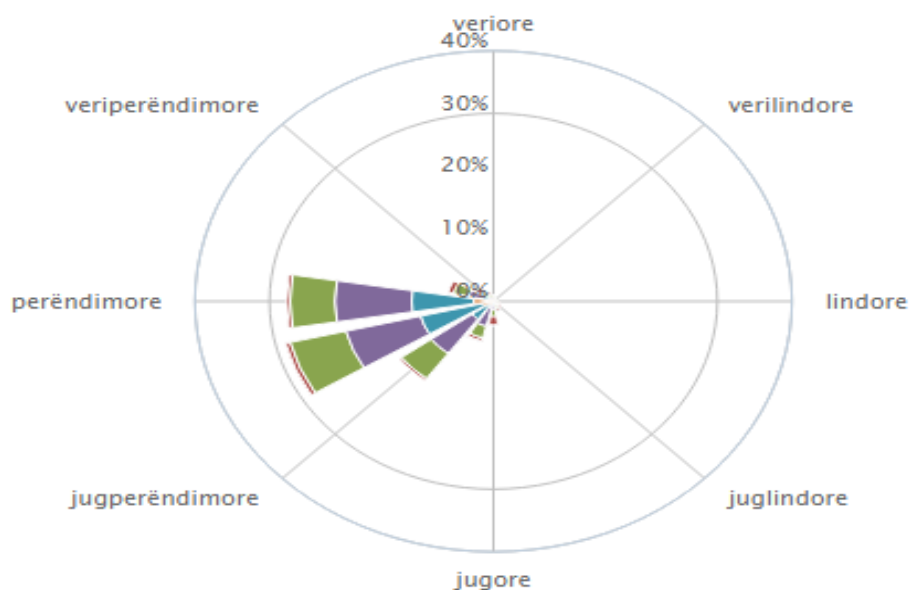

Figura 3: Trandafili i Ererave. Vendmatja Lezhe

Gjeologjia

Sheshi i ndertimit ndodhet ne qytetin e Lezhes, ne nje distance rreth 1 5km ne veri te qytetit te Lezhes. Persa i perket ndertimit gjeologjik sheshi ka nje ndertim te thjeshte. Depozitimet me te vjetra jane Cr2 +Pg1-2 te perbere nga flishi alevrolito-ranoro-mergelore dhe gelqerore, qe ne sheshin e studiuar nuk kane dalje ne siperfaqe. Mbi keto depozitime jane te vendosura depozitimet e kuaternarit, me origjine detare dhe aluviale te lumit.

4- Kushtet gjeologo-inxhinerike te sheshit te ndertimit.

Si bazament per objektin e propozuar per rikonstrukcion, do te sherbejne depozitimet e aluviale te kuaternarit.

Duke u mbeshtetur ne te dhenat e studimeve gjeologo-inxhinerike te kryera nder vite ne afersi te sheshit te ndertimit, kemi vecuar dy shtresa, me veti fiziko-mekanike te ndryshme.

Me poshte ne menyre te detajuar po japim cdo shtrese, pershkrimin litologjik dhe vetite fiziko-mekanike.

(Shtresa-1) Perfaqesohet nga depozitimet aluviale te kuaternarit dhe perbehet nga suargjila te lehta deri ne surane e rende, pluhurore, me ngjyre kafe, me lageshti, plastike deri plastike te

buta, pak deri mesatarishte te ngjeshura. Kjo shtrese gjendet ne thellesine 5.0 m nga siperfaqeja e tokes natyrale.

Vetit fiziko-mekanike per kete shtrese jane:

Perberja granulometrike.

Fraksioni ranor	28.6%
Fraksioni pluhuror	61.5%
Fraksioni argjilor	9.9%
Lageshtia natyrale	26.1%
Kufiri i siperm i plasticiteti	27.0%
Kufiri i siperm i poshtem	20.4%
Numri i plasticitetit	6.6
Pesha vellimore	1.89gr/cm ³
Pesha e skeletit	1.49gr/cm ³
Pesha specifike	2.70gr/cm ³
Moduli i kompresionit	60.7kg/cm ²
Kendi i ferkimit te brendshem	180
Ngarkesa e lejuar	1.6 kg/cm ²
CBR	6-8%

(Shtresa-2) Perfaqesohet nga depozitimet detare te kuaternarit te perbera nga Surere e lehte me breza te holle suargjilash, me ngjyre bezhe, me lageshti, me plasticitet te dobet, pak deri mesatarisht te ngjeshura.

Vetite fiziko-mekanike per kete shtrese jane:

Perberja granulometrike.

Fraksioni ranor	36.7%
Fraksioni pluhuror	57.0%
Fraksioni argjilor	6.3%
Lageshtia natyrale	26.1%
Kufiri i siperm i plasticiteti	28.0%
Kufiri i siperm i poshtem	20.4%
Numri i plasticitetit	7.6
Pesha vellimore	1.86gr/cm ³
Pesha e skeletit	1.49gr/cm ³
Pesha specifike	2.70gr/cm ³
Moduli i kompresionit	60.7kg/cm ²
Kendi i ferkimit te brendshem	180
Ngarkesa e lejuar	1.5 kg/cm ²

Sizmiciteti

Trualli Shqiptar vendoset gjate kufirit te perplasjes se dy pllakave te medha qe levizin njera kunder tjetres; pllakes Euroaziatike dhe asaj Arabo-afrikane, dhe eshte vater e perqendruar termetesh e cila preket me shpesh nga termete demtues. Lezha eshte zone e prekur nga termetet ku nga pikepamja sizmoteknike zona mund te goditet nga termete me magnitude $M_{max} = 5.5-6.0$ grade Richter me intensitet deri ne 7 bale MKS-64 e cila shkakton çarje ne

mur dhe rrezim te copa te suvash por per objektet e ulte nuk parashikohen shqetesime. Mundesite per te goditur termetet me shume balle jane te vogla rreth 20%. Termeti i fuqishem qe goditi Qarkun Tirane ishte ai i 26 Nentor 2019.

5.Toka dhe perdorimi i saj

Bazuar në klasifikimin kombëtar pedologjik sipas zonalitetit vertikal, tipi më i përhapur i tokave në zonën në studim janë Tokat e Hinjta Kafe. Karakteristikë e përgjithshme e këtyre tokave është ngjyra e hinjtë kafe, përbërja mekanike më e rëndë në horizontin B, reaksioni neutral dhe lehtësisht bazik. Këto toka kanë përgjithësisht cilësi dhe strukturë fizike të mirë për shkak të përmbajtjes së humusit, CaCO₃ dhe bazave në kompleksin thithës. Në përgjithësi zona në fjalë konsiderohet si zonë agrikulturore.

6.Ekonomia

Vendodhja dhe karakteristikat e relievit fushor-kodrinor kanë përcaktuar edhe drejtimin kryesor ekonomik të njësisë që është bujqësia. Të ardhurat nga bujqësia dhe blegtoaria mund të konsiderohen akoma si baza e ekonomisë së Njësisë. Gati gjysma e sipërfaqes së Njësisë Administrative është tokë produktive dhe mbi 80% e tokave shtrihen në zonë fushore, gjë që favorizon punimin me mjete të mekanizuar për produktivitet të lartë.

Sipërfaqet e mbjella me pemë janë relativisht të ulëta

Të gjitha këto aktivitete luajnë një rol të rëndësishëm në punësimin e banorëve të zonës dhe tek të ardhurat e Njësisë prej taksave të biznesit. Toka dhe ndërtimet janë akoma me kosto të ulët dhe për këtë arsye, zona tërheq investitorë nga Lezha dhe jo vetëm.

7. INFORMACION LIDHUR ME IDENTIFIKIMIN E NDIKIMEVE TE MUNDSHME, NEGATIVE, NE MJEDIS, TE PROJEKTIT

Metodika e identifikimit te ndikimeve te mundshme ne mjedis

Çdo veprimtari e re qe zhvillohet ne mjedis shoqerohet me pasoja dhe ndikime qe jane pjese e kompromisit qe shoqeria jone ka zgjedhur per t'u zhvilluar. Vleresimi i ndikimeve te mundshme ne mjedis si pasoje e zbatimit te projektit te propozuar eshte bere gjykuar mbi faktoret qe lidhen me natyren e veprimtarise, teknologjine e perdorur, menyren e funksionimit, sasine e energjise qe do te prodhohet, lendet e para te perdorura dhe mbetjet e gjenerura, te gjitha nen kontekstin e mjedisit fizik, biologjik dhe socio-ekonomik.

Identifikimi i ndikimeve te mundshme ne mjedis eshte analizuar sipas fazave te veprimtarise si me poshte:

- Ne fazen pergatitore/vepra ujitje – kullimi- impiante vaditese

Ky raport hartohet mbi bazen e mbrojtjes se mjedisit dhe ne funksion te institucioneve vendim-marrese per licensimin ose jo te aktiviteteve te ndryshme. Me mbrojtje te mjedisit do te kuptojme veprimtarite te cilat zhvillohen duke pasur parasysh parimet baze te mbrojtjes se mjedisit te cilat jane:

- Parimet e mbrojtjes së mjedisit
- Parimi i zhvillimit të qëndrueshëm
- Parimi i parandalimit dhe marrja e masave paraprake
- Parimi i ruajtjes së burimeve natyrore
- Parimi i zëvendësimit dhe/ose kompensimi
- Parimi i përgjegjësisë së ndërsjellë dhe bashkëpunimit
- Parimi "Ndotësi paguan"
- Parimi i së drejtës për informim dhe i pjesëmarrjes së publikut
- Parimi i nxitjes së veprimtarive për mbrojtjen e mjedisit Mbrojtja e mjedisit nenkupton mbrotjen e integruar te përbërësve të mjedisit nga ndotja, si veçmas, ashtu dhe në kombinim, duke pasur parasysh ndërveprimet ndërmjet tyre dhe qysh ne fazen e planifikimit te zhvillimit te nje territori te caktuar.

Mbrojtja e Perbersve te Mjedisit klasifikohet ne:

- Mbrojtja e ajrit
- Mbrojtja e ujërave
- Mbrojtja e tokës
- Mbrojtja e natyrës

- Ndryshimet klimatike

Ndikimet kryesore ne mjedis nga projekti I objektit ne fjale per rikonstruksionin e kanaleve vaditese, pjese e bashkise Lezhe, konsiston ne vija te pergjithshme si me poshte:

- Zhurmat
- Ndikimi ne flore/ faune
- Ndikim ne rritjen e trafikut rrugor

Ne paragrafet qe vijojne do te perpiqemi te identifikojme ndikimet e mundshme qe do te kete ne mjedis veprimtaria e ardhshme e ndertimit te godines ne fjale. Kete identifikim do ta bejme sipas elementeve te vecante te mjedisit: ne ujrat siperfaqesore, ne ujerat nentokesore dhe ne toke e ne shkembinjte e zones se veprimtarise e perreth saj.

Ndikimi ne ujerat siperfaqesore

Ne afersi te kanalit gjenden burime ujore. Nga ky lloj aktiviteti nuk do te kete ndikim ne ujrat siperfaqesore sepse teknologjia nuk gjeneron ujra teknologjik. Për të shmangur cdo burim ndotje kompania do të kryejë monitorim të cilësisë së ujrave të shkarkimit para se ato të derdhen në mjedis.

Ndikimi ne ujerat nentokesore

Ne afersi te kanalit se prodhimit nuk gjenden burime ujore nentokesore . Nga ky lloj aktiviteti nuk do te kete ndikim ne ujrat nentokesore sepse nuk gjeneron ujra teknologjik dhe nuk do te kete germime jashte kriterëve me shume se 50 cm. Për të shmangur cdo burim ndotje kompania do të kryejë monitorim të cilësisë së ujrave të shkarkimit para se ato të derdhen në mjedis.

Ndikimet e mundshme ne ujerat nentokesore

Faktori i ndikimit	Gjate shfrytezimit
Kimikate	o
Lende helmuese	o
Hidrokarbure	o
Lende organike	o
Trubullira	o

Shpjegues per shenjat e tabelës:

Nuk ka ndikim o

Ndikim negative-

Ndikim pozitiv +

Ndikimet nga zhurmat

Zhurmat do te shkaktohen nga levizja e mjeteve e kryesisht nga makina e personelit dhe nga makinat e transportit te lendes se pare . Ndikimi i zhurmave ne faunen e zones mendohet qe nuk do te jete potencial. Zona ku do te ndertohet eshte bujqesore dhe zhurmat e prodhuara mund te jene prezente gjate gjithë kohës. Punetoret nuk ndodhen ne mjedise ku niveli i zhurmave e tejkalon limitin megjithate edhe ne situata te tjera ku niveli eshte me i larte se normat e lejuara ne mjediset e punes,punonjesit mund te perdorin masa mbrojtese per shqisat e degjimit (Kufje ose tapa per veshet).

Ndikimi me faune dhe flore

Flora dhe fauna e zones nuk do te ndikohet nga aktiviteti i shoqerise. Na aktiviteti prodhues nuk do te shkatohet stres minimal ne floren dhe faunen e zones. Theksojme se zona nuk ka nje flore dhe faunen te mbrojtur me ligj.

Menaxhimi I mbetjeve

Mbetjet qe do te gjenerohen nga aktiviteti i shoqerise vleresohet te jene mbetje si dhera, bimesi, te cilat ne parim do te perdoren per mbushje dhe do te cohen ne vendepozitim e percaktuar nga autoritetet e bashkise Lezhe. Nga aktiviteti prodhues nuk do te kemi mbetje teknologjike.

Ato do të mblidhen në fund të ditës së punës dhe do të çohen në vendet e përcaktuara nga Pushteti Vendor

Siguria dhe ndikimet në shëndet

Punonjësit para se të punësohen i nënshtrohen një vizite mjekësore dhe më pas pajisen me një libër shëndetësorë e cila leshohet nga Drejtoria e Shëndetit Publik.

Ndikime socialekonomike

Edhe në aspektin shoqëror-ekonomik, shfrytëzimi i objektit, do sjellë impakte pozitive të cilat lidhen me zbutjen e nivelit të varfërisë së komunitetit dhe levizjes së mjeteve, përmirësimin e imazhit optik

8. PERSHKRIMI PER SHKARKIMET E MUNDSHME NE MJEDIS

- Perdorimin e tokes
- Ne cilesine dhe sasine e tokes
- Struktura gjeologjike
- Menaxhimi i mbetjeve
- Cilesine e ujrave
- Zhurma dhe vibrime
- Emisionet e gazeve
- Fauna dhe flora

Keto mendohen te jene prezente gjate funksionimit te aktivitetit prodhues

Mjedisi i ndikuar	Ndikimi	Sqarim
Pejsazhi	Ndryshimi i pejsazhit te zones	Aktiviteti do te zhvillohet ne nje ambient te perdorur me pare me funksion kanal vadites
Toke	Ngjeshje e tokes	Do te kete ngjeshje te tokes ne nje largesi prej 60 cm ne bankinen e kanalit . Mund te kemi ndotje eventuale te tokes nga derdhje aksidentale te lubrifikanteve/ karburantit te makinerive.
	Erozion i tokes	Nuk do te kete erozion te tokes sepse aktiviteti do te zhvillohet ne nje ambient te ndertuar, i cili eshte i miresistemuar me pare.
	Ndotje e tokes	Gjate fazes se ndertimit, do te kemi sjelljen e lendes se pare si betone, zgate hekurietj. Nuk pritet te kete ndotje te tokes pasi dhe pjesa e llacit dhe te gjitha do te behen

		me makineri bashkekohore dhe automatike
Uje	Ndotje e ujerave siperfaqesor	Gjate aktivitetit prodhues nuk kemi gjenerim dhe shkarkime ne mjediset ujore pritesa te ujrave teknologjik
	Ndotje e ujerave nentokesore	Nuk pritet ndikim ne cilesine e ujerave nentokesore.
Ajer	Emisione gazesh	Emisione gazesh gjate aktivitetit nuk do te kemi ne asnje veprimtari pervec perdorimit te mjeteve te transportit
	Aromat	Aktiviteti nuk shoqerohet me clirim aromash
	Zhurme, vibrime	Zhurma e vetme do te jete nga levizja e mjeteve gjate transportimit te materialeve, pastrimeve te kanalit nga bimesia. Kjo nuk do te kete nje frekuence te shpeshte. Ne rast se do te kemi ekspozim te punonjeve ndaj zhurmave do te merren masa per minimizimin e saj deri ne eliminim.
Mjedisi biologjik	Fauna dhe flora	Flora dhe fauna e zones nuk do te ndikohet nga aktiviteti i shoqerise.. Theksojme se zona nuk ka nje flore dhe faunen te mbrojtur me ligj.
Mjedisi human	Shqetesim te banoreve te zones	Ne afersi te zones nuk ka banesa.Vihen re magazita te tjera rreth e rrotull qe mund te ushtrojne aktivitetin e

		tyre.Shqetesim minimal per keto biznese.
Menaxhimi i mbetjeve	Ndikim ne mjedisin e zones	Mbetjet qe do te gjenerohen nga aktiviteti i shoqerise vleresohet te jene mbetje si dhera, bimesi, te cilat ne parim do te perdoren per mbushje dhe do te cohen ne vendepozitim e percaktuar nga autoritetet e bashkise Lezhe.
Ndikimet te tjera te projektit	Ndikimet ne trafik	Aktiviteti mund te ndikojë ne shtimin e trafikut te zones.Keshillohet te punohet ne orare te cilat mos sjellin shqetesime per banoret dhe trafikun dhe pse zona nuk ka banesa afer.
	Konsumi i energjise	Energjia qe do te perdoret eshte energjia elektrike. Gjeneratori qe funksionon me djegie te naftes do te perdoret vetem ne raste nderprerje energjie.
	Siguria dhe ndikimet ne shendet	Punonjesit para se te punesohen i nenshtrohen nje vizite mjekesore dhe me pas pajisen me nje librezë shendetesore e cila leshohet nga Drejtoria e Shendetit Publik.
	Ndikime socialekonomike	Rritje e punesimit ne nivel lokal dhe rajonal, rritje e te ardhurave te popullsisë se zones nga punesimi, rritja e prodhimit te bujqesise per shkak te venies ne funksion te kanalit vadites

Pra nga sa me siper verehet qe ndikimet negative ne mjedis aktiviteti i Fabrikes se Prodhimit te Duhanit tip Nargjile do te jene te pa konsiderueshme.

a. TE DHENA PER SHTRIRJEN E MUNDSHME HAPESINORE TE NDIKIMIT NEGATIV NE MJEDIS

Ky projekt nuk ka dhe nuk do te kete ndikime negative ne shtrirje hapsinore, madje dhe ne zonen ku do te zhvillohet projekti keto ndikime do te jene te pa konsiderueshme.

b. MASAT E MUNDSHME PER SHMANGIEN DHE ZBUTJEN E NDIKIMEVE NEGATIVE NE MJEDIS;

Programi i menaxhimit

Plani i menaxhimit te mjedisit

Çdo veprimtari e rendesishme qe kryhet ne marredhenie me mjedisin, duhet te parashikoje ne projektin e saj edhe Planin e Menaxhimit te Mjedisit (PMM), qellimi i te cilit eshte parandalimi, minimizimi dhe menjanimi i ndikimeve negative ndaj mjedisit te veprimtarise qe propozohet te kryhet.

Qellimi kryesore i PMM eshte te siguroje nje proces te drejte gjate projektimit, ndertimit dhe operimit ne terma te impaktit dhe masave parandaluese.

Masat e pergjithshme te propozuara per zbutjen e ndikimeve negative mjedisore Me qellim qe te parandalohen, shmangen, minimizohen dhe kontrollohen ndikimet negative mjedisore te projektit gjate zhvillimit aktivitetit prodhues te duhanit tip

Nargjile

Lloji i masave per mbrojtjen e mjedisit qe do te merren ndahen ne:

1. teknike
2. organizative

Kuadri i masave teknike dhe organizative

<u>Cfare</u>	<u>Si</u>
Parandalim	

	Perzgjedhja dhe trajnim i personelit per menyren e perdorimit te teknologjise dhe veprimit - Perdorimi i naftes per kamionet transportues dhe autobetonieret. - Zbatim i rigoroz i sigurimit teknik gjate punes dhe nderprerjes se saj
Kontroll	- Sigurimi i te gjitha pajisje te nevojshme per riparim, pastrim dhe nderhyrje ne rast emergjencash - Levizje e ngadalte e automjeteve prane objektit
Nderhyrje	- Riparim i menjehershem i difekteve dhe avarive - Aktivizim i menjehershem i stafit dhe mjeteve ne rast emergjencash - Njoftim i menjehershem i autoriteteve dhe njesive te specializuara ne rast emergjencash (zjarrfikes, autoambulanca)

Administrim	- Perdorimi dhe ruajtja me pergjegjesi i te gjithë infrastruktures dhe makinave sipas skemes se nderhyrjeve ne objekt.

Masat zbutese per mbrojtjen e mjedisit

Ndikimi	Masat zbutese
Pluhura te shkaktuara gjate fazes se transportit (aerosole)	Mjetet e transportit duhet te levizin te mbuluara gjate transportit te ngarkeses, mjetet duhet te pastrohen vazhdimisht per te ruajtur kushtet e higjenes.
Emetim gazesh nga automjetet qe hyjne dhe dalin nga sheshet e fabrikes	Kontroll te vazhdueshem dhe mirembajtje te gjendjes teknike te mjeteve
Emetim zhurmash, vibracioni dhe aromash	Duhet te kontrollohen teknologjia, makinat qe emetojne zhurma mbi nivelet teknologjike te tyre. Edhe per kete ndikim duhet te shkurtohet ne maksimum koha e mbajtjes ndezur te motorave te mjeteve.
Shtim i trafikut rrugor	Te organizohet levizja e mjeteve kur hyne dhe dalin nga kantieri qe mos te krijojne veshtiresi ne trafikun rrugor.

Kualifikimi i personelit dhe masat mbrojtese te pergjitheshme

Eshte nje nga planet me me rendesi te Planit te Menaxhimit te Mjedisit, ndonese lidhet ne menyre jo te drejtperdrejte me mjedisin apo ndikimin ne te. Ne bashkerendim te plote me Inxhinieret e Mjedisit duhet te realizohen trajnime ne lidhje me Parandalimin, Ruajtjen dhe Mbrojtjen e mjedisit. Trajnimi do te mbuloje kushtet ekzistuese te mjedisit, ndikimet potenciale ne mjedis nga projekti i ndertimit, implementimin e masave lehtesuese specifike ne minimizimin ose eliminimin e ndikimeve negative, dhe masat e pergjithshme mbrojtese per mjedisin. Ky plan parashikon masat e pergjithshme mbrojtese per mjedisin, pra per gjithçka qe mund te ndodhe rastesisht apo qellimisht.

Programi i monitorimit

Ne VKM per programin e monitorimit ne RSH jepet qarte indikatoret mjedisore qe monitorohen megjithate keta indikatorë duhet te pershtaten dhe t'i perkasin veprimtarise. Qellimi i monitorimit mjedisor per kete veprimtari eshte qe te siguroje te dhena nepermjet te cilave te vleresohet nese operimi i veprimtarise eshte ne perputhje me ligjet dhe standartet mjedisore qe lidhen me te si dhe per te vleresuar performance mjedisore te menaxhimit te saj ne kuader te permiresimit te vazhdueshem i burimeve natyrore, ajrit, ujit, tokes, derdhjeve urbane etj, kryhet sipas disa kriterëve shkencore persa i perket vrojttimeve, mbledhjes dhe analizave te mostrave. Ai synon ne mbledhjen e te dhenave per te vrojtuar dhe parashikuar rolin e faktorit njeri dhe natyror ne ndryshimet e mjedisit, ku ai eshte aktiv. Programi i monitorimit do te perdoret per te verifikuar qe te gjitha ndikimet e mundeshme qe do ti vijne mjedisit.

Programi i monitorimit per sejcilen ndotje potencjale qe mund ti shkaktohet Mjedisit eshte dhene me poshte dhe duhet te mbikqyret nga ARM-ja.

Objektivat kryesore te monitorimit

Programi i monitorimit do te perdoret per te verifikuar qe te gjitha ndikimet e mundeshme qe do ti vijne mjedisit nga rehabilitimi i kanaleve ujtese. Programi i monitorimit per sejcilen ndotje potencjale qe mund ti shkaktohet mjedisit eshte dhene me poshte dhe duhet te mbikqyret nga ARM-ja.

Objektivat kryesore te monitorimit jane:

- Per te zbuluar ndryshimet dhe per te karakterizuar saktesisht nga ana sasiore tendencat (prirjet) e zhvillimit te burimeve.
- Per te siguruar informacione mbi lidhjen midis kushteve (gjendjeve) te burimeve dhe shkaqeve te tyre.
- Per te evidentuar cilesine e mjedisëve ku njeriu ushtron aktivitetin e tij jetesor, me synim per te marre masat e nevojshme per permiresimin e tyre.
- Per te vleresuar efektivitetin e politikave dhe veprimeve per menaxhimin e burimeve natyrore.

Investitori do te monitoroje vetem pikat per te cilat ai ndikon mbi to (pikat do te percaktohen nga organet kompetente), si dhe i dergojne keto te dhena ne Agjensine Rajonale te Mjedisit sipas percaktimeve ne Lejen Mjedisore.

Keto te dhena do te vihen ne dispozicion te inspektoreve te mjedisit gjate inspektimit te tyre ku nga ana e firmave kontraktuese do te kete gjithmon

bashkepunim. Realizimi i objektivave dhe treguesve te pritshem te parashikuar ne projekt do te varet nga respektimi i te gjithe treguesve te percaktuar.

Regjistrimi i te dhenave mjedisore

Per te ruajtur te dhenat mjedisore te veprimtarise do te pergatitet dhe mbahet nje regjister i vecante ku do te hidhen vazhdueshmerisht te dhenat mjedisore.

9. NDIKIMET E MUNDSHME NE MJEDISIN NDERKUFITAR (NESE PROJEKTI KA NATYRE TE TILLE).

Konventa "Per vleresimin e ndikimit ne mjedis ne kontekst nderkufitar (Konventa ESPOO)" ka per qellim vleresimin e ndikimit ne mjedis te projekteve qe zhvillohen kryesisht ne zona nderkufitare dhe qe mendohet qe mund te kene ndikim ne mjedisin e vendeve fqinje. Shqiperia eshte pale ne kete Konvente qe prej 4 Tetorit te vitit 1991. Kjo Konvente synon bashkepunimin midis shteteve per mbrojtjen e mjedisit nderkufitar nga projektet me ndikim ne mjedis nepermjet:

- Njoftimit paraprak te shtetit, mjedisi i te cilit mund te ndikohet nga nje projekt i caktuar. Njoftimi behet nga Shteti, i cili synon te zbatoje projektin ne territorin e tij, i cili e fton Shtetin qe mund te ndikohet te marre pjese ne procesin e vleresimit te ndikimit ne mjedis te projektit te propozuar, duke i dhene kohe te mjaftueshme dhe vene ne disponim raportin e vleresimit te ndikimit ne mjedis te projektit te propozuar;
- Duke e njoftuar Shtetin e ndikuar per vendimin perfundimtar per projektin dhe kushtet per mbrojtjen e mjedisit qe duhet te respektohen.

Gjthashtu nga Shqiperia jane ratifikuar edhe amendamentet e saj, vendimet II/14 dhe III/17, nepermjet Ligjit Nr. 9478, date 16.02.2006 "Per aderimin e Republikes se Shqiperise ne vendimet II/14 dhe III/17, Amendamentet e Konventes se ESPOO-s "Per vleresimin e ndikimit ne mjedis, ne kontekst nderkufitar".

Subjekt i kesaj konvente jane te gjitha projektet e listuara ne shtojcen I te kesaj Konvente, ose me sakte ne Amnedamentin e dyte te kesaj Konvente, ku jane listuar te gjitha projektet qe i nenshtrohen kerkesave te kesaj konvente.

Projekti i propozuar nuk ben pjese ne shtojcen 1 te kesaj konvente dhe mbi te gjitha nuk do te ushtrohet ne nje territor kufitar.

10. PERFUNDIME DHE REKOMANDIME

Perfundime

Nga sa eshte konstatuar dhe verifikuar ne vend dhe qe pasqyrohet ne kete raport te Vleresimit te Ndikimit ne Mjedis te veprimtarise se mesiperme rezulton se zbatimi I ketij projekti do te behet konform te gjitha rregullave te siper marrjes.

Persa i takon ndikimit ne mjedis ai eshte parashikuar dhe vleresuar me nje objektivizem. Ne materialin e mesiperme shihet qarte se ky eshte nje ndikim minimal dhe pothuajse i paperfillshem por gjithsesi subjekti eshte e ndergjegjshme se sado minimal ky ndikim duhet te mire-menaxhohet dhe te behen prepjekje teknike per te bere kete ndikim me vlere zero.

Rekomandime

I. Per te minimizuar rrezikun e ndotjeve eshte e domosdoshme te ndalohet futja persona te pa autorizuar.

II. Te gjitha materialet e grumbulluara nje pjese te shkoje per mbushjen e seksioneve te kanaleve dhe pjesa tjeter ne vendgrumbullimin e percaktuar nga oushteti vendor.

III. Zhurmat ne ambjentet e punes te mbahen nen kontroll per te mos patur ndikime negative ne ambjentet perreth.

IV. Te kontrollohen kushtet teknike te mjeteve te punes ne menyre periodike per te evituar, parandaluar rrjedhjet e lubrifikanteve e te hidrokarbureve ne mjedis, emetimin e gazeve e zhurmave te teperta te shkaktuara nga avari teknike te mjeteve te subjektit.

V. Te merren masa per te parandaluar reniet e zjarrit dhe te sigurohen mjetet e nevojshme te nderhyrjes e rast te renies se zjarrit (depozite uji, zjarrfikese te levizshme, etj);

VI. Subjekti te realizoje menjehere cdo nderhyrje per pastrimin e mjedisit ne ndonje rast derdhje lendesh ndotese ne mjedis.

VII. Te vendosen tabela sinjalizuese dhe sensibilizuese ne kantierin e punimeve.

Hartoi:

B.O.E. "SIRE-ALB" sh.p.k. & "ENGINEERING CONSULTING GROUP" sh.p.k.

Perfaqesues

Renaldo KARAJ